

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 44508
Nom: Trastorn de l'espectre autista
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial	Intervenció en discapacitat cognitiva	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

PASTOR CEREZUELA GEMMA

RESUM

El Trastorn de l'Espectre Autista és un trastorn del neurodesenvolupament que es caracteritza per la presència de dèficits persistents en la comunicació i interacció social a través de múltiples contextos, així com un repertori de comportaments, interessos o activitats restringits i repetitius, implicant deficiències importants en diverses àrees del funcionament de la persona (**DSM-5, APA, 2013). A més, amb molta freqüència, amb el **TEA concorren altres trastorns, tals com discapacitat intel·lectual, trastorn de llengüatge, **TDA/H, trastorns d'ansietat, etc. No obstant això, malgrat les seues limitacions, les persones amb **TEA presenten capacitats i fortaleses que, en molts casos, es concreten en focus i centres d'interès que han de ser el punt de partida per a la intervenció educativa. Encara que cada persona és diferent, les persones amb **TEA solen presentar un estil peculiar i característic de processament de la informació: el perfil neuropsicològic. En aquesta assignatura es presentarà aquest perfil neuropsicològic, juntament amb les implicacions directes que aquest perfil comporta per a la pràctica i la intervenció educativa. S'abordaran els enfocaments i les metodologies d'intervenció i es presentaran nombrosos exemples i casos pràctics de la seua aplicació en diferents contextos (p. ex. escolar, familiar, comunitari...).

xtos (p. ex. escolar, familiar, comunitari...).

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Sense requisits previs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional

Comprendre els mecanismes psicològics que contribuïxen a explicar les deficiències observades en els trastorns d'espectre autista.

Conéixer i comprendre els procediments d'avaluació i intervenció en l'entorn escolar en xiquets i xiquetes amb necessitats específiques de suport educatiu

Conéixer i comprendre l'impacte de les necessitats específiques de suport educatiu sobre les relacions familiars

Conéixer i comprendre processos d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social

Conéixer i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius

Conocer y ser capaz de diseñar, aplicar y evaluar los sistemas de comunicación aumentativa.

Dissenyar, aplicar i avaluar estratègies educatives inclusives

Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social

Dissenyar i gestionar procediments d'intervenció en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions

Saber previndre l'aparició y/o intensificació de necessitats específiques de suport educatiu

Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Bloc 1. Aspectes bàsics del trastorn de l'espectre autista.

1. Creences errònies entorn del TEA. Visió social del TEA.
2. Concepte i criteris diagnòstics.
3. Antecedents històrics, etiologia, prevalença i comorbiditats.

2. Bloc 2. Detecció, diagnòstic i avaluació del trastorn de l'espectre autista.

1. Detecció i signes d'alerta.
2. Diagnòstic i avaluació. Àrees a avaluar. Instruments de diagnòstic i avaluació.

3. Bloc 3. Perfil neuropsicològic i intervenció educativa en el trastorn de l'espectre autista.

0. Consideracions inicials per a la pràctica educativa: enfocaments, principis i adaptacions.
1. Processos de motivació i aprenentatge. Tècniques d'aprenentatge. Habilitats, destreses i conducta adaptativa. Històries socials.
2. Processos emocionals i cognitiu-socials. Habilitats socials, mentalistes i de comprensió emocional. Inferències pragmàtiques.
3. Processos de percepció i pensament. Coherència central. Inferències lògiques. Categorització semàntica. Comprensió lectora. Joc i imaginació.
4. Processos d'atenció. Funcionament executiu. Adaptacions curriculars d'accés, d'objectius i de continguts en diferents àrees. Adaptacions i suports en activitats de vida diària.
5. Processos sensorials. Perfil sensorial i experiències sensorials. Adaptacions per a la regulació sensorial.
6. Processos de llenguatge i comunicació. Desenvolupament i característiques del llenguatge verbal. L'ecolàlia. El modelatge del llenguatge. Els Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (SAAC): Sistema de comunicació per intercanvi d'imatges (PECS), Programa de parla signada de Benson-Schaeffer, i Llenguatge Natural Assistit (LNA).

4. Bloc 4. Enfocaments d'intervenció en el trastorn de l'espectre autista.

1. Models d'intervenció primerenca: model Denver, programa Hanen i programa ImPACT. Pràctiques Centrades en la Família (PCF).
2. Metodologia TEACCH: els components de l'Ensenyament Estructurat.
3. Intervenció en diferents contextos de socialització (escolar, familiar, comunitari).
4. Intervenció en àrees específiques: competències acadèmiques, habilitats funcionals, adaptatives i d'autonomia.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	21,00
Total hores	21,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	14,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	20,00
Total hores	54,00

METODOLOGIA DOCENT

- Lliçó magistral participativa.
- Ensenyament en petit grup.
- Aprenentatge basat en problemes: casos pràctics.
- Tutoria acadèmica.
- Treball en grup i cooperatiu.
- Exposició, debat i coordinació.

oacute;.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir de l'entrega de les activitats plantejades en classe. Addicionalment, es podrà valorar l'assistència i participació en les classes presencials.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Baron-Cohen, B. (2010). Autismo y Síndrome de Asperger. Madrid: Alianza Editorial.
- Barrios, J.L., Blau, A. y Forment, C. (2019). TEA Trastorno del Espectro del Autismo. Una guía para la comunidad educativa. Generalitat Valenciana, Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.
- Bogdashina, O. (2007). Percepción sensorial en el autismo y síndrome de Asperger. Experiencias sensoriales diferentes, mundos perceptivos diferentes. Autismo Ávila.
- Cornago, A., Navarro, M. y Collado, F. (2012). Manual de teoría de la mente para niños con autismo. Valencia: Psylicom Ediciones.
- Cornago, A., Navarro, M. y Collado, F. (2012). Manual del juego para niños con autismo. Valencia: Psylicom Ediciones
- De Clercq, H. (2012). El autismo desde dentro. Una guía. Autismo Ávila.
- De Clerq, H. (2006). Mamá, ¿eso es un ser humano o un animal? Sobre hipersensibilidad y autismo. Intermedia Books.
- Frost, L. y Bondy, A. (2002). El manual de PECS. El sistema de comunicación por intercambio de imágenes. Pyramid Educational Consultants.
- Jordan, R. (2012). Autismo con discapacidad intelectual grave. Autismo Ávila.
- Monfort, M. y Juárez, A. (2004). Leer para hablar. Madrid: Entha.

- Monfort, M. y Monfort, I. (2001). En la mente. Madrid: Entha.
- Ojea Rúa, M. (2010). Emociones en niños y niñas autistas. Programa de desarrollo de la comprensión social. Valencia: Psylicom Ediciones.
- Palomo, R. (2017). Autismo. Teorías explicativas actuales. Madrid: Alianza Editorial.
- Paula, I. (2015). La ansiedad en el autismo. Comprenderla y tratarla. Madrid: Alianza Editorial.
- Schaeffer, B, Raphael, A. y Kollinzas, G. (2005). Habla signada para alumnos no verbales. Madrid: Alianza Editorial.
- Vermeulen, P. (2009). Autism as context blindness. AAPC Publishing.
- Fernández, O. y Rodríguez, C. (2019). El niño con autismo en la escuela. Claves para una inclusión educativa real. TodoInclusión.
- Martos, J., Llorente, M., González, A., Ayuda, R. y Freire, S., Equipo Deletrea (2009). Los niños pequeños con autismo. Soluciones prácticas para problemas cotidianos. Madrid: CEPE.
- Mesibov, G. y Howley, M. (2010). El acceso al currículo para alumnos con trastornos del espectro del autismo. Uso del programa TEACCH para favorecer la inclusión. Autismo Ávila
- Peeters, T. (2008). Autismo: de la comprensión teórica a la intervención educativa. Autismo Ávila.
- Fernández, O. y Rodríguez, C. (2018). Programas de patio, una experiencia inclusiva. TodoInclusión.
- Fernández, O. y Rodríguez, C. (2021). Casos prácticos. El niño con autismo en la escuela. TodoInclusión.
- Ingersoll, B. y Dvortcsak, A. (2021). Comunicación social para niños con autismo y otras dificultades del desarrollo. IMPACT: Guía para profesionales. CEPE.
- Ingersoll, B. y Dvortcsak, A. (2020). Comunicación social para niños con autismo y otras dificultades del desarrollo. IMPACT: Guía para familias. CEPE.

